

نسخه سی ۱۰ غروشدن

صاحبی، مدیری، محرری:

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونور
يا زمانك شخصيت دكل، يا زمانك هميت
تظرفته آيتير
كان يا زياردن شايد قبول كورولنلر:
تاريخ ميراسيله اوج ايايلير

محفصل

۱۳۳۸

علمی، ادبی، اجتماعی و شمعیه

شهری مجموعه در

۱۳۴۰ شعبانہ مخصوص نسخه

عدد: ۲۲

اداره خانه سی: آقمرایده
ملا کورانی محله سنده مهر
سوقاغنده ۳ نومرولوخانه

مرکز توزیعی:
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی:
سنه لکی ۱۲۰ غروش
آلتی آیلنی ۶۰
اوج آیلنی ۳۰

جلد: ۲

منبرجات:

محفصل علمی و انتقادی: حمل مریم، ولادت عیسی مسئله سی - اسکیلی محمد عاطف: بنی قریظه - مسئله سی -
طاهر المولوی (دلتی - ولانا) کتابی حقده - طاهر المولوی: حقیقت محضه
و آینشتاین - محمد عزت

محفصل تاریخی: مولویک مناقیدن - فریدون نافذ - شیخ سعدینک آباخان ایلہ ملاقاتی و نصیحتی - طاهر المولوی.
بایبلاک - احسان محوی - جنوبی هندستان مسلمانلری: موبلاهلر - سعدی

محفصل ادبی: کیجه لرسرمدی اولنه بدی - شرف الدین - دوشوندم - عبدالعزیز مجدی - معلم ناجی - سعود المولوی.
تخمیس غزل فضولی - طاهر المولوی - مطلبسز غزل - محی الدین رائف - شرقی - م. اور.
سوءت دوشکونلکی - عبدالباق عزیز

بر لفظ مشترکدن استعمال اولدینی مقاماتده
هانکی معناسی مراد ایدلدیکنی آکلامق قرائن و دلائله
توقف ایدر . شو حالده موضوع بحثمز اولان
[فارسلنا لها روحنا] آیت جلیله سنده کی (روح)
لفظندن هانکی معناسی مراد الهی اولدینی آکلا یوبده
حضرت مریمه کوندرلدیکی بیان بیوریلن روحک
نه دن عبارت اولدینی تعیین ایتکده طبعی قرئن
و دلائل قطعییه توقف ایدر .

بو بابده اک قطعی و صریح دلیل سورة آل
عمرانک (اذ قالت الملائكة يا مريم ان الله يبشرك
بكلمة منه اسمہ المسیح عیسی ابن مریم - ملائکه
مریمه دیدیکه) ای مریم الله سکا زدن (خطاب کن)
انری اوله رق کلمه ایله مسمی برنجل پاک تبشیر ایدر .
آنک اسمی مسیح ، عیسی دره ، او آنجق مریمک
او غلیدر .) آیت جلیله سیدر . زیرا بو آیت جلیله
ایله حضرت مریمه من طرف الله برنجل نجیب
احسان بیوریله جغفی تبشیر ایلن رسول مبشرك
ملك اولدینی صراحة بیان بیورلدیغنه نظر اولکی
آیتده کی (روح و رسول) ک ملائکه جنسنندن
اولدینی صورت قطعییه تعیین ایتمش اولور .

او (روح) تسمیه اولنان ملکک کیمدن
عبارت اولدینی آکلامق ایچونده بوجه آتی آیات
جلیلهیه مراجعت ایتمه من احجاب ایدر (نزل
به الروح الامین) و (قل نزلہ روح القدس من ربک)
فظم جلیللری ایله حضرت محمد قرآن کریمی تنزیل
ایلن ملکک (روح) تسمیه اولدینی صراحة
بیان بیورلدیغنه و (من کان عدواً لجلیل فانه نزلہ
علی قلبک باذن الله) قول کریمی ایله ده رسول
اکرم اقدمزه قرآن کریمی تنزیل ایلن ملکک
(جبرائیل) علیه السلام اولدینی تصریح اولدیغنه
نظراً (جبرائیل) علیه السلامک براسمی ده (روح)
اولدینی تحقق ایتمش اولور .

بناءً علیه من طرف الله حضرت مریمه ارسال
اولدینی بیان بیوریلان روحک ، رسول مبشرك
ملك اولدینی و او ملکک . جبرائیل علیه السلام دن
عبارت بولدینی ثابت اولمش اولور .

شو حالده موضوع بحثمز اولان آیت جلیله
مذکورده کی (روحی) دلائل و قرائندن عاری
اولازق قرآن کریمک اصلاً محتملی اولمیان
بشر معناسه حمل ایتک مردود و باطلدر . چونکه
شارعدن بر نقل صحیح بولمقدججه و دلیل عقلی
قطعی من نشأت ایدن بر ضرورت اولمادقجه
کتاب الله ایله سنت رسول اللهی ظاهرندن صرف
ایتک حرام و ضالندر .

مابعدی وار

اسکلیل

محمد عاطف

بنی قرینظه مسئله سی [*]

دوقور عبدالله جودت بکک چیقاردینی
اجتهادک ۱۴۴۰ نومرولو نسخه سنده (مذهب
بهاء الله - دین ام) سرلوجه لی بر باش مقاله وار .
مجموعه صاحبی ؛ بو مقاله ده نهائیلکک « بیر دین
مرحمت و محبت » اولدینی سویله دکدن صوکر
« بیر دین تعدی و خصومت اولان دین ، هانکی دیندر ؟ »
دیهه صورو یور . حضرت عیسانک (بربریکزی
سه ویکز) دیدیکنی ، رحمة للعالمین اولان علیه
الصلوة اقدیمزک (ای اللهک قوللری ! هب قاردهش
اولکز) بیورددینی نقل ایدرک :

« بونلر بویله اولماقله برابر مواقعات تاریخیه
عیسویتکده ، محمدیتکده بو رحیمانه پرنسپلر
اوزرنده قالمادینی دهسا قاطع و حجاب انکیز بر
صورته کوستروب طورماقده در . « غزوه » لر
« سهن بارتلمی » لر ، اهل صلیب سفرلری الخ . هیچده

[*] پیام صباح غزوه سنده درج ایدیلشدر

دیکمکدن صاقینکز « تحذیرینه بر پارچه اولسون رعایتکار بولونسه ایدی .

استانبول مطبوعاتندن بمضیلرنده بهائیلکه دأثر اوزون بویلو یازیلر یازیلدی وهواقولالامق، یاخود مودایه اویمق قیلندن اولمق اوزره طرفدارانه مطالعه لر نشر ایدیلدی . بونشریات ایله بهائیلکک کافه ادیانیه فائق و بوتون ادیانی مصدق بر دین بولوندیغی، حتی ایرانده ظهور وانتشار ایله یین بایسلکدن یام باشقه بر شی اولدیغی ظن ایتدیر یلک ایستیلیدی .

بناءً علیه بنده بوجریانده دأثر (مخفل) ده معلومات بولوندور مق آرزوسیه ، احسان محوی بک طرفیدن تدقیقات و مشاهدات اوزرینه یازیلان (بایلیک) عنوانی مقاله مهمه یی مجموعه یه درجه باشلادم .

او مقاله نك مطالعه سندن آ کلاشیله جقدر که (بایلیک) ایله (بهائیلک) آیری برر مذهب دکلدر . چونکه : بایلیکک مؤسس (باب علی محمد) ک ۱۲۶۸ سنه یی تبریزده اعدامندن صوکر (میرزا یحی) نامنده بر کنج (صبح ازل) نامیه و بابک خلیفه سی اولدیغی دعواسیه اورنایه آتیلش ، براز صوکراده صبح ازلک بویوک قارده شی (بهاء الله) ادعای خلافته قالدیشمش و « کندیسنک بو عالمده حقک اک صوکر تجلیسی » اولدیغی اعلان ایله مشدی .

شو صورتله آراسی آچیلان ایکی قارده شدن صبح ازلک وفاتی اوزه رینه بایبارک هبسی ده بهاء الله انتساب ایتدی و بایلیک مسلکی ؛ تبدیل عنوان ایله بهرک بهائیلک اسمنی طاقیندی .

بن ؛ بوراده بایلیک ، یاخود بهائیلکک ماهیتندن بحث ایتک دکل ، مسلمانلغک غزوه لرینی و بنی قریظه وقعه سنی « حجاب انکیز » بر حالده

شیمه مرحمت وسلامت اثرلری دکلدرلر . از جمله « بنی قریظه ، قبیله سنک ارککلرینک قفالری کسلوب بر قویویه آتیلدیقدن صوکر قادین وجو جقلرینک جاریه و کوله اولارق صاتیلما لرینک امر اولونماسی و قفالری کسلوب خندقه آتیلان سکزیوز اسیردن عمروک کنج و کوزل قیزی (ریحانه) نک نفس رسالتیناهی ایچین طرف رسالتیناهیدن تفریق بالطبع شیمه مرحمت ایله قابل تألیف کورولمز ، دیور .

طیب ادیب ؛ اخیراً نشر ایله دیکی (دلیستی مولانا) عنوانی اثرینی ؛ جلال نوری بکک ، اجتهاد صحیفه لرنده « جذبه کبر محی الدین عربی و بچاره جلال الدین رومی کی درویشلر زده ده ، محمد الامین کی شهنسوار میدان اجراءات زده ده ، دیمش اولماسنه حدتله ندیکی ایچین یازدیغی ، « واضع الدین محمد الامین هربی حضرتلرینی یوکسلمک ایچین مولانا جلال الدین رومی حضرتلرینی آچالتمقدن باشقا بریول ، هم داهما مصیب ، هم داهما مستحسن بیر یول » بولونه نیله جکنی ینه او او اثرنده بیان ایدیور . فقط اوراده کی افاده سی خلافت اوله رق بوراده بهائیلکی یوکسلمک ایچین ، خریستیانلغی ده ، منلمانلغی ده آچالتمایه چالیشمقدن کری طورمایور . آنجاق هر نه دنسه موسویلیکک (أریحا) یه دخولی وارض کنگانی استیلا سی ائساننده حیواناته وارنجیه قدر یاسیلان قتل عاملری مسکوت غنه بیراقیور .

کاشکی عبدالله جووت بک ؛ جلال نوری بکک ویردیکی نصیحتی کندیبسی ده طوتسه ، « بین الام و بین البشر محبتی ، مرحمتی ، صلحی بر آیین حاله قویان و بونا لازم کن نور و حرارتی و یرن بیر مرشد ، دیدیکی (بهاء الله) ک « سبحانی و حقیقه رحمانی ، تعمیر ایله دیکی « انسانلر آردسنده تخم نفاق اکمکدن ، کوکلره رب و شبهه دیکنلری

اثبات اولونه بیلیر . عیجا خلاقه دلیل کوسترمک
النگزدن کلیرمی ؟

کله لم (بنی قریظه) وقعه سنه :

علیه الصلوة والسلام افریمز؛ مدینه بی تشریف
بو یورو نجه مهاجرینه ، انصاره و جوارده کی
یهودیله حکمی شامل اولمق اوزره بر معاهده نامه
یازدیرمش ، مندرجاتی ده سکنه محلیه جه قبول
ایدیلشدی . اصلی (سیره ابن هشام) ده مسطور
اولان بومعاهده نامه ده ... بزه تابع اولان یهودیلر ،
حین حاجتده بزدن یاردیم کوره جکتر ، اونلرده
اشنای حربده مؤمنلرک فقهه سنن تدارک و اعطا
ایله یه جکتردر . بوندن باشقه انصارک هر شعبه نیله
معاهده و مخالفه سی اولان یهودیلر ؛ معاهدلرینک
ویره جکی دیت خصوصتده معاوندن بولونه جقلردر ،
ده نیلیوردی .

مدینه یهودیلری ؛ کندیلری ایچین برات نجات
اولان بومعاهده نامه نک قیمتی بیله مه دیلر و فرصت
بولدقجه ابراز خیاستدن منع نفس ایله مه دیلر .
علی الخصوص الجای تعصیله تورلو تورلو حرکتلره
قالقیشدیلر . رسول الله راست کلدکجه (السلام علیک)
یرینه (السلام علیک) دیدیلر . اوسیلرله خزر جیلر
آراسه فتنه القانیله اونلری قتلینج قلیجه کتیردیلر .
نهایت ایشی آزیتوب قولیاندن فعلیات ساخه سنه
کچدیلر . (بنی قریظا) چارشیشنده بر مسلمان
قادینک مستور محللرینی آجدیلر . (بنی نضیر)
یوردینه کلش اولان بنی اکرمی و معیتده کی برقاج
صحابی بی خدرا اولدورمک ، قرشیلرله مقلقلرینک
مدینه بی محاصره ایتدکلری وقتده اونلره یاردیم
ایچین مدینه بی قوشاتمق تشبند بولوندیلر .

ایشته مدینه یهودیلری ؛ مسلمانلغه قارشی
بو صورتله داوران یورلردی کله (بنی قریظه) ده نیلن
جماعت اسرائیلیه ده اونلردن برقم ایلی .

کورن و کوسترمک ایسته یین عباد جودت بکه
برقاج سوز سویله مک ایستورم .

مشهوردرکه ، نصر الدین خواجه مرحومه :
« سزک سوقاغه بر تپسی بقلوا کیردی » دیمشیلر
« بکانه ! » جوابنده بولونمش . « سزک اوه
کیریوردی » مزده سفی ویرمشیلر « سزه نه ؟ »
دیهه صورمش .

بن ده عباد جودت بکه شویله بر سؤال
ایراد ایده جکم :

(سن بارتلمی) وقعه نیله (اهل صلیب
سفرلری) خرسیتانلغه طائد اولدیفیندن اونلردن
بزه نه ؟ غزوه لر ایله بنی قریظه حرکتی ایسه
وقایع اسلامیه دن بولونمق طولانیسیله اونلرک
طوغه وجه محاکمه سی ؛ هر مسلمانک وظیفه سیدر .
سز مسلمان ایسه کز نه دن باشقه تورلو تلقی
ایدیورسکز ، دکله کز حجاب انکیز ، یاخود
مفخرت آمیز اولالردن سزه نه ؟

« بو بزم پیغمبر ذیشانمز . مسلمان او
کیمسه درکه انسالر اونک ائک و دینک شردن
امین بولونورلر دیعه شمیدر ؟ » دییورسکز .

اوت ، دیمشدر . سزده بو قول ایله قائلک
حقانیتنه قانع ایسه کز لسان خامه کزله نیچین دایما
مسلمانلرک قلبی جریحه دار ایدوب طوزو یورسکز ؟
فی الواقع بنی ارحم صلی الله علیه وسلم (غزوه)
و (سریه) صورتیه محاربه ایتش وایتدیرمشدی .
لکن بونلرک توسیع یلاد و تعذیب عباد قصدیه ،
یاخود غنیمت آلوب ثروت جمع ایتک طمعیه یاپیش
اولدیغی موقع ادعایه قویه بیلیرمیسکتر ؟

غزوات و سرایای نبویه دن هپسک ؛ حقیقت
اسلامیه ، حتی موجودیت مسلمینک مدافعه سی املانه
اجرا ایدیلدیکی هر تورلو اعتراضه قارشی هر وقت

هجرة بشي سته سي ايجنده (بنی نصیر)
جماعت یهودیه سی اشراقندن (سلام بن مشکم)
(کنانة بن اُبی الحُقَیق) و (حبی بن اخطب) کیلرک
تشویقاتی نتیجه سند، قرشیلره غطفانلر و قبائل
سائر افرادندن متشکل اون بیک کیشیلک بر اوردو
مدینه منوره یه کیش، برای مدافعه قازیلش اولان
خندق اوکنه دیزیلشدی .

مسلمانلر ایچین غایت تهلکه لی بولونان بوانساده
(بنی قریظه) ده دوت سنلاک بر عهدی بوزدی،
بر جهتندن محصور اولان مدینه یی دیگر طرفندن
قوشا تمایه قالدیشدی، نصیحت ایچین کونده زیلن
(سعد بن معاذ) ی دیکله مک شویله طورسون
تحقیر ایله کری کونده ردی .

شو حال؛ اهل اسلامی خارجدن ایکی،
داخلدن - منافق اولوق اوزره - برکه جمعا اوج
دشمن آراسنده وغایت مهلک بر موقعه بر اقیوردی .
نهایت محاصره اوردوسی خائباً چکیلدی،
بنی قریظه حصاری ده اسلام عسکری طرفندن
چهریلیدی .

یهودی لر؛ اطاعت و مرحمت پیغمبری به دخالت
ایده جک یرده زباندرا زلق و (السیف ینا وینکم)
دیه طفره فروشلق ایتمه به باشلادی لر . کولکه لکم
ایچین دیوارلرینک دینه اوطورمش اولان (خلاص
بن سؤید) ی - باشنه بر آلده کیرمنی طاشی آتمق
صورتیله - شهیدایتدی لر . لکن محاصره نک تمادسی
اوزه رینه مقاومت امکان بولامایوب نبی اکرمه
مراجعت ایله دیلر .

علیه الصلوة والسلام افندیمز؛ بلا قید و شرط
تسلیم اولمالرینی تکلیف بویوردی . رسول الله
مرحمت و شفقتنه اعتماد ایتمه به رک بو تکلیفی قبوله
یاناشلادی لر . صوکراده سعد بن معاذک ویره جکی
حکمه رضا کوستره چکلرینی سویله دیلر .

ایچلرندن اوج کیشی؛ حصاردن چیقوب
حضور پیغمبری به کلدی وامن و امانه مظهر اولدی،
(عمرو بن سعدی) نامنده بری داهال اول صاورشمنش،
طرف مسامیندن کورولدیکی خالد تعقیب و توقیف
اولونماشدی .

محصورینک طلبی اوزه رینه حکملاک وظیفه سنی
ایفا ایتمک اوزره (سعد بن معاذ) حضرتلری
جاب ایدیلدی . مشارالیه؛ خندق محاصره سنده
یارالامش اولدینی ایچین مدینه ده و تحت نداویده
بولونویوردی .

جناب سعد؛ سبب دعوتی آکلایجه بنی
قریظه رجالنک اعدامنه، قادینلریله چو جوقلرینک ده
اسارتنه حکم ویردی .

مدینه ده اعدام ایدیلن وجسدلری خندقلره
طولدرولوب اوستی اورتولن مقتولین؛ آشاغی،
یوقاری ۷۰۰ قدر ایدی .

بولردن (زبیر بن بطا) اسنده بری؛ وقیله
(ثابت بن قیس) ی اسارتدن قورنارمش اولدینی
ایچین جناب ثابت؛ اونک عفوی تمینسند بولوندی .
زیرده چولوغی، چو جوغی، مالی و مالکی ایله
برابر طرف رسالتدن عفو و آزاد اولوندی . فقط
یهودی بوندن استفاده ایتمک ایسته مه دیکندن کندی
آرزوسیه قتل ایدیلدی .

(رفاعة) اسنده کنج بر یهودی ده تحاییاتدن
(ام المندر سلمی بنت قیس)، التجا ایله دیکی جهتله
عفو نیویدن مستفید اولدی .

قادینلردن یالکز بری قصاصاً اعدام ایدیلشدی که
اوده خلاص بن سؤیدی شهیدایدن (ضی نه) یاخود
(نباته) آدی جانیه ایدی .

اسیرلر؛ مجاهدینه تقسیم ایدیلدکن صوکر
فضله قالا نلری اطرافه کونده ریلوب صاندیریلدی .

اجتهاد صاحبك حجاب انكيز كوردیكى وفاجات
آميز كوستر مك ايسته دیكى (بنی قریظه وقعه سی)
شو یازد قلمدن عبارتدر .

بونلرك منصفانه مطالعه سندن آكلاشیلر كه
قرظیلر ؛ مسلمانلرك غایت تهلكی بر آنده
نقض عهد و اعلان محاصره ایله برابر دشمنه
معاونتده و بالفعل حرکت خصمانه ده بولونمشر ،
اوستلرینه کیدیانجه استغای قصور ایله تجدید
معاهده طلب ایده جکلیری یرده حصاره قاپانوب
مدافعه و محاربه یه باشلامشر ، نامردانه بر قصد
ایله بر مسلمانی شهید ایله مشلر ، رسول اکرمك
تکلیف رحیمانه سنه و ملتجیلره قارشى عفو و صفح
كوستره جکینه اعتماد ایتمه یه رك سعد بن معاذك
حکمنه راضی اولمشر و امنیت ایله دکلری ذاتك
ویردیكى حکم موجبجه جزالری چکمشلر .

بو حرکتلر ؛ دول حاضره مدینه دن برینه
قارشى پایلمش اولسه یدی متجاسر لرینك اوغرایه جنى
مجازات ؛ عیجا بنی قریظه نك جزاسندن خفیفی
اولوردی ؛ واقعا رسول الله حصر تلرینك رحم
و شفقتیله بو کونكى دولتلرك اصول مدنی هیچ
بر صورتله قابل قیاس اولاماز . فقط قرظیلرك
خیانت واقعه سی ده یالکز پیغمبرك شخصیتنه
دکل ، بیوتون بر هیئت اجتماعیه نك موجودیتنه
قارشى ایدی . صوکر ا اونلرك یرلرنده اقباسی ،
یاخود بنی نضیر کبی یوردلرندن اجلاسی ، هنوز
لایقیه کسب قوت ایده مه مش اولان مدینه
واهلایسی ایچین بلای دائمی اولاجقدی . نیته کیم
بنی قریظا ایله بنی نضیرك نفی بوتیجه یی ویرمش ،
لکن اسلامك قوتله مه سی اوزه رینه (خیر) ایله
(وادی القرى) ده کی یهودیلرك کندی طلبلریله
موقعلرنده قالمالرینه مساعدده ایدیلشدی .

سیف ایله مبعوث اولان علیه الصلوة اقدیمز

عبدالله جودت بك ؛ مقتولینك ۸۰۰ اولدیغنى
وطرف پیغمبریدن اصطفاء بویورولمش اولان (ریحانه)
بنت عمرو) نامنده کی اسیره نك کنج و کوزهل بولوندیغنى
(ابوالفدا) نك (المختصر فی اخبار البشر) عنوانی
تاریخنه عطفاً سویلیور . حسن تصادف اولمق اوزره
او کتاب ؛ بنده ده بولوندیغنى ایچین (ذکر غزوة بنی
قریظه) - بر لوحه لی بحثی آچدم و شوسطرلری او قودم :
« .. وکانوا سبعمائنه رجل یزیدون او ینقصون
عنها قلیلا ثم قسم رسول الله صلی الله علیه وسلم سبا یا
بنی قریظه فاخرج الخمس واصطافی انفسه ریحانه
بنت عمرو فكانت فی ملکه حق مات . »

بیم آكلا دیغمه کوره بو عبارت نك معناسی :
« مقتولین ؛ آز فضله ، یاخود آزا کسینك اولمق
اولمق اوزره ۷۰۰ کیشی ایدی . صوکر ا صلی الله
علیه وسلم حضرتلری ؛ بنی قریظه اسیرلری تقسیم
ایتدی و بشده برینی آیردی . ریحانه بنت عمرو یه ده
کندی ایچین اصطفاء بویوردی و مشارالیه ؛ ارتحال
پیغمبری یه قدر رسول اللهك جاریه سی اولارق قالدی :
اولمق لازم کلیر . غالباً جودت بك « سبعمائنه
رجل یزیدون ، جمله سنی کورونجه آلات طرفنی
اوقوما یه لزوم کورمه یه رك مقتولینك عددنی سکز
یوزه چیقارمش ، اصلنده بولونما یان « کنج و کوزهل »
قیدلری ده علاوه ایدی ویرمش . ابوالفدا دن مقدم
واوندن زیاده شایان اعتماد اولان (ابن هشام) ك
(سیره) سنده ده بویخه عا ئدا اولمق اوزره :

« وهم ستمائنه او سبعمائنه والمکثر لهم یقول
کانوا بین الثمائنه والتسعمائنه »

دیورکه « مقتولین ۶۰۰ ایله ۷۰۰ آراسنده
ایدی . عددلری جو غالمق ایستین ایسه ۸۰۰ ایله
۹۰۰ بیتنده ایدیلر دیر » مألده در . برکت ویرسین که
عبدالله جودت بك ؛ بو عبارت نك صوکر قسمی
کورمه مش :

شوالده بنی قریظه تسوان و ضیانتک اسیر
ایدیلوسی ، بونلرک ایچندن خمس غنائم آلماسی
و بومیانده ریحانه بنت عمروک انتخاب بویورلماسی ،
فضله قالانلرینکده صایله دق بدللریله اسلحه و لوازم
سائره مباحه اولونماسی ، کرک او وقت و کرک
بوزمانده بخت بیلده ده کر شیلردن دکلدر .
صاندر یلایوب آلیقونولان و اسلامه کلیتجه
قدر سربستی و جدانده رعایت اولونان ریحانه
حضرتمیزی ؛ رسول اکرمک تکلیف اعتاقه
قارشی :

هر بنده شود شاد که آزاد شود
من شاد از آنم که ترانده شدم
مأنی دوشونه رک و :

یاره قول اولقله بولدم دولت خیرتی
اختیارمله اسارت کلدی کندمذن بکا
مظالمه سنی دریش ایدره رک پیغمبرجاریه شی قلماسی
ترجیح ایلامشدی .

بومسئله حقنده دهافضله سوزده لزوم کور میورم .
عبدالله جودت بکک ، بین البشر محبت ، مرحمت ،
صلحدن عبارت برآین دینه تعریف استدیکی هائیکه
اتباعاً اولسون ، بشرک بر قسم مهمی بولونان
مسلمانلرک محبتی کندیسندن ازاله ایله یه جک بویله
یازیلر یازماناسی کندیسندن رجا ایله ختم کلام
ایدیورم .
ظاهر المروری

(دلمستی مولانا) کتابی حقنده

اجتهاد صاحبی عبدالله جودت بکک - صورتی
کچن نسخهدده مندرج بر تذکره سنی و (دلمستی
مولانا) عنوانلی اثرندن بر عددینی کونده رومه سی
اوزرینه کتابی اوقویوب بعضی شیلر یازاجغلی وعد
ایله مشدم . ایسته او وعدی ایفایه چالشیورم .

- بعضیلرینک ظنی کی - او سینی دائماً قوللانمق
ایسته مش و قوللامش اولسهیدی ، صوک ایکی
موقعده کی . یهودیلرک ، حضرت عمرک زمان
خلافتنه قدر اورالرده راحت ایدره رک ، مع مافیه
اطرافه راحت و ترمه یه رک بارینماسی قابل اولامازدی .
ینه او بی اکرم ؛ حاشا قان دوکمک و آدم
اولدورمکدن ذوق آلهیدی ، کندیسنه او قدر
اذا و جفا ایتمش اولان مکهلیری ؛ فتیح متعاقب
(اذهبوا اتم طلقاء الله) دینه آزاد ایله مزیدی .
مکه اوسته هجومه حاضر لانان ، حتی بدایه
اوردوسنی داغستان و پیشدار قوماندانی خالد بن
الولیدی یازالایان هوازنلیرک آله کچن بیکلرجه
اسیری کیدیروب قوشاندقدن صوکر و لیلرینه
تسلیم ایتمزدی .

اسیرلرک صایلماسی مسئله سینه کلیتجه :
عرب تاریخیله اشتغال ایله مش اولانلریلیرلرک :
غزوه یه کیدن قبائل افرادی ؛ بعدالظفر آله کچن
اموال و اشخاصی (غنیمت) دینه آلیر و اغنام
ایدیلن شیلرک درتده بری (مریاع) نامیه شیخه
قالیردی . بوندن باشقه (نشیطه) (فضول)
(صفی) ده نیلن شیلرلده شیخک اولماسی معتاد
ایدی که نشیطه : حربه کیدیلیرکن بولونان ، فضول :
قابل تقسیم اولمایان ، صفی ده : شیخ طرفندن
بکک نیلمش اولان پارچه دیمکدی .

مسلمانلق ؛ غنیمت آلمای ابقا ایله برابر
غنائمک آنحاق خمسین علیه الصلوة والسلام اقدیمزه
تخصیص ایلامشدی . فقط بو چخسندن (بنی هاشم)
و (بنی المطلب) کی اقربای پیغمبری یه حصه
ویریلدیکی ، یتملرک و فقیرلرک اعاشه سینه صرف
ایدیلدیکی ، مصارف سفری تدارکدن عاجز قالان
بوجیلرک خرج راهی تسویه قیلندیکی جهته بنی اکرمه
خمس غنائمکده خمسین قالیردی .